A próbálkozás örömei

Egy jó vállalkozás elbírja a hibákat, egy rossz előbb-utóbb öncélúságba torkollik, még akkor is, ha látszatra a mérce magas. A próbálkozások emberei vagyunk; mennyi kis színpad, együttes tálalja elénk műsorát, vagy tálaljuk mi mások elé. A figyelő szem szinte már nem is elegendő az új és helyes meglátására: valami belső hang, bujkáló ösztön mozdít meg bennünket, hogy elégedettek és felkavartak lehessünk; jót akarnak nekünk-velünk.

A plakát hirdet: műsor a Tanárképző Főiskolán, színjátszó csoport alakult. *Steinbeck: Egerek és emberek* című regényének színpadi változatát adják elő. Dramaturg, rendező: *Bíró Katalin.*

Önkéntelenül felmerülhet az emberben: nem túl merészség ez? A darabot csak végig kellett nézni; merészség volt, az is kellett, hogy minket — s remélhetőleg a csoportot is — elégedetté tegye.

Miért? Mert annyira tökéletes volt? Kimagaslóan újat mutatott és mondott? Nem, valami másért.

Jónak jó volt, ez kétségtelen. Azonban az a tény érdemli leginkább a dicséretet, hogy néhány főiskolai hallgató belemerészkedett a színjátszás és a színpadi törvényszerűségek világába, s nem robbanásszerűen akartak valamit megmutatni, hanem a témához, magukhoz és a lehetőségekhez hűen felmutatni. Ezzel nem csupán Steinbeck művéhez, Steinbeck életművéhez is hűek maradtak — és mindazokhoz — akik tiszta eszközökkel jót akarnak.

Hagyományos színjátszás, hagyományos eszközökkel. A csoport eddigi munkáját így foglalhatnánk össze. Gondoljunk arra: mennyi minden kell ehhez, ha főiskolai hallgatók programja. A színpad és a díszlet megteremtésétől, a zeneválasztáson át a hosszú szöveg betanulásáig. És természetesen szükséges: akarat, lelkesedés. Két felvonáson keresztül Steinbeck emberséggel telt világának a nézőbe szuggerálása; feladatnak sem kicsiny. Megvalósítva: érdem.

A főszereplők — Lengyel László, Miháczi János és Kolonygya Zsuzsa — játékával teljes mértékben elégedettek lehetünk. Hangulatot, atmoszférát tudtak teremteni; a szerepmegválasztás telitalálat volt. A zeneszámok jól illeszkedtek, a történéseket kötötték össze, hogy aztán a végső lezárásnál is elengedhetetlenek legyenek. A kisebb szereplőknél történt botlás; mint ahogy néhány helyen a feszültség is lankadt. Talán a szereplőknek szokatlan lehetett — különösebb színészi rutin nélkül — a színpadra lépni. Mindenesetre: ezt az estet tévedés lenne a hibák felől megközelíteni. Az egész, amit nyújtott és a vállalkozás; innen szemlélve csak gratulálni lehet.

Az ilyen előadás és a hasonló feladatok időszerűsége és fontossága — Németh László szavaival élve — nem azon fordul meg, hogy van-e bennük narrátor s a végükön kezdődnek el, hanem, hogy vannak-e emberek, akik ahhoz várnak bátorítást, amit ők éreztetnek. Nem csupán magam, az ottlevők és érdeklődők nevében: várjuk a folytatást.

KAISER LÁSZLÓ

Erdélyi legényes és üvegestánc

— Gyere, bemegyünk a Hermanba — mondta Ildikó. — Itt sok néptáncos lakik. (Az egyetem tánccsoportjának tagjai csaknem valamennyien TTK-sök.)

Három lány. Az ágyon könyökölve, félig fekve, félig ülve — előttük könyv. Vizsgaidőszak.

— Végre, most van miért szabadulnom a jegyzettől — pattan föl néptánchoz illő fürgeséggel Feróka, igazi nevén: *Feró Mária.*

— Várjatok, csak egy normálisabb ruhát kapok magamra.

Néhány emelettel föntebb két fiú: *Maróti* és *Csicsman.* Ők is táncolnak, egyébként negyedéves matematikusok.

— A meiseni vendégszereplésekről...

— Harmincöten mentünk május elején hat napra. Az ottani porcelángyárba voltunk hivatalosak. Nyaranta tőlünk sokan kimennek a porcelángyárba dolgozni. Hogy még szorosabb legyen a kapcsolat az egyetem és a gyár fiataljai között, meghívtak bennünket — kezdte *Maróti György.*

— Előtte egy sor itthoni szereplés, jó kis előpróba volt: találkozó a turkui testvéregyetem zenekarával, műsor március 15-én a Maximumban, fölléptünk a közeli falvakban is: Deszk, Forráskút, Szőreg, Dorozsma. Régebben voltunk Erdélyben, Széken. Ott nagyon sok táncot tanultunk.

— A Meridián expresszel utaztunk. Drezdáig rengeteg az idő, a zenekarunk elkezdett játszani, mi énekeltünk, még a szomszéd kocsiból is átjöttek az utasok minket hallgatni.

— Kint nagyszerű fogadtatásban volt részünk — így *Széder Ildikó,* az egyszem bölcsész a tánccsoportban. — Mindjárt az elején ismerkedési esten találkoztunk a gyár fiataljaival. Nagyon kedvesek voltak.

— Cserébe mi megtanítottuk őket egy-két igazi magyar táncelépésre — vették át a szót fiúk.

— Az nagyszerű érzés, amikor látod, hogy kedvvel, örömmel, teljes odaadással próbálják a lépéseket, s hogy örülnek, ha végre sikerül. Ezért szeretem az itthoni klubban a gyöprügit is.

— Két szereplésünk volt a gyárban és egy szabadtéren.

— Mit táncoltatok?

— Rábaközi, kecseti, kalocsai, tápéi, üveges tánc, széki, erdélyi legényes, pásztortánc, ezeket szeretjük legjobban. Német vendéglátóinknak a rábaközi, a kecseti és a kalocsai tetszett, talán azért, mert ezek adják a legmozgalmasabb színpadképet. Nagyon meg voltak elégedve velünk: kapott a csoportunk négyszáz márka jutalmat.

— Sajnos a szabadtéri előadást félig-meddig elmosta az eső. A végén bőrig áztunk; pedig nekünk is élvezet volt... Ritkán van alkalmunk szabadtéren táncolni, egész más a hangulata a díszlet és függöny nélküli színpadnak, oldottabbá válik a levegő, s a közönséghez is valahogy közelebb kerülünk.

— A hazai vagy a külföldi szereplés kínál több örömöt?

— Erre nehéz válaszolni. Talán legjobb az Auditorium Maximumban, ahol hozzánk hasonló korú fiatalokból áll a közönség, a legkönnyebben átveszik, megértik azokat az érzelmeket, indulatokat, amiket mi a néptánccal ki akarunk fejezni. Ha kimegyünk valamelyik községbe, megnéz bennünket a falu apraja-nagyja. Ilyenkor mindig nagyobb az izgatottság bennünk, hiszen a legszigorúbb „bírák" előtt vizsgázunk. Ott az idősebb embereknek még a vérükben van a régi magyar tánc. A külföld? Annak is megvan a maga szépsége. Idegen ország, idegen nép, egészen más világ, jó velük megismerkedni, barátságot kötni. Nem az a célunk, hogy versenyezzünk a központi együttesekkel. Nekünk ez a szórakozásunk; ráadásul ez még hasznos is, szép is: öröm, ha terjeszthetjük, ha taníthatjuk a táncot.

— A próbák? Nem sok, nem fárasztó?

— Hetenként kétszer találkozunk. Jóformán semmi, ennyi mozgás, kikapcsolódás kell is. Föllépések előtt persze több: minden másnap. Akadnak gondok is, szegényes a felszerelésünk. Magunk próbálunk segíteni magunkon: a lányok vasárnaponként összegyűlnek a dorozsmai iskola politechnikatermében, varrják a ruhákat; így olcsóbb.

— Mit terveztek a következő évre?

— Az ősszel Finnországba utazunk. Újra meghívtak Meissenbe is. Ezenkívül készülünk az egri folklór fesztiválra és természetesen itthoni szereplések, a gyöprügik...

DOBOZI ESZTER

SZEGEDI A Egyetem hireiből

ÜNNEPSÉG

A Szegeden tanuló jugoszláv egyetemisták tagozata a Jugoszláv Ifjúság napja és a fasizmus feletti győzelem 30. évfordulója alkalmából május 23-án este a JATE KISZ-klubjában ünnepi nagygyűlést rendezett. Megemlékeztek a fasizmus felett aratott győzelem 30. évfordulójáról, Jugoszláv Ifjúsági napi köszöntő hangzott el, kiosztották a sportversenyek győzteseinek a jutalmakat, majd fogadást adtak.

LONCSÁK JUDIT GYŐZELME

A felsőfokú oktatási intézmények hallgatói részére rendezett második országos Kazinczy Ferenc szép kiejtési versenyen *Loncsák Judit,* a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola harmadéves hallgatója az első három helyezett közé került.

VENDÉGELŐADÓ

Nicole Catala, a Párizsi Jogi, Közgazdasági és Társadalomtudományi Egyetem tanára a közelmúltban *A szociális ellátás és igazgatás joga Franciaországban* címmel előadást tartott az Állam- és Jogtudományi Karon. A professzornőnek *dr. Martonyi János,* az Államigazgatási Jogi Tanszék vezető egyetemi tanára mondott köszönetet az előadásért, ami nagyon érdekes összehasonlításra adott módot a mi társadalombiztosítási és nyugdíjrendszerünkkel.

KÜLFÖLDI ÚT

Dr. Baláspiri Lajos kandidátus, a JATE Szerves Kémiai Intézetének adjunktusa május 31-én a IV. Amerikai Peptidszimpoziumra New Yorkba utazott.

KITÜNTETÉSEK

A Pedagógusok Szakszervezete Országos Tanácsa a Szakszervezeti Munkáért emlékplakettet adományozta *dr. Waldmann József* főiskolai docensnek, *dr. Palásti László* vezető nyelvtanárnak és *Nagy Jánosné* tanítónőnek a főiskola oktatóinak.

TAPASZTALATCSERE

A kölni Pedagógiai Főiskola 48 hallgatóból és 6 tanárból álló küldöttsége május 19-től 24-ig a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Főigazgatósága és Ének-Zene Tanszéke vendégeként Szegeden tartózkodott. Látogatásuk célja a magyar zeneoktatás, a Kodály-módszer, valamint annak alkalmazásának tanulmányozása volt. A vendégek órákat látogattak a gyakorló iskolában, meghallgatták az iskola gyermekkórusainak bemutatóját. Az Ének-Zene Tanszéken szolfézs, zeneelmélet, karvezetés órákon vettek részt. A magyar főiskolásokkal való személyes eszmecserére egy jól sikerült találkozó nyújtott lehetőséget. A hét érdekes eseménye a Juhász Gyula Művelődési Központ Munkáskórusával való találkozás és közös éneklés. Szeged zenei életéből nyújtott ízelítőt a vendégeknek Vántus István Aranykoporsó című operájának megtekintése. A hat napos tartózkodás a főiskola zenekarának és női karának bemutatójával, valamint a kölni és szegedi főiskolai kórusok közös éneklésével zárult. — A zárómegbeszélésen a vendégek elismeréssel nyilatkoztak a szegedi programról, az itt gyűjtött tapasztalatokról. A magyar zenei élet, a szegedi zeneoktatás elismeréseként a kölni csoport vezetője a főiskola női karát viszontlátogatásra hívta meg 1976 júniusára.

NEMZETKÖZI KONFERENCIA

A közigazgatás tudományos vizsgálatának fő irányairól nemzetközi konferenciát rendezett a JATE Állam- és Jogtudományi Kara az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetével közösen június 4—6 között a Technika Házában. A tudományos tanácskozáson a szaktudomány hazai képviselője mellett számos külföldi tudós is részt vett.

KELLEMES NYARALÁST!

Lapunk következő száma az 1975/76-os tanév elején, szeptember 12-én jelenik meg. Minden kedves olvasónknak kellemes nyaratt, jó pihenést kívánunk.

Vezetőképző

Három felsőoktatási intézményünk pártvezetői, alapszervezeti párttitkárai közös program keretében tanulmányozták az MSZMP XI. kongresszusának dokumentumait. A május 19—22. között az MSZMP JATE PB tanácstermében megtartott tanfolyamon *dr. Krajkó András* a párt vezető szerepének és élcsapat jellegének fejlődéséről, a fejlesztés további feladatairól tartott előadást. *dr. Bárány Ferenc* A népgazdaság helyzete, szocialista fejlesztésének feladatai, a társadalmi viszonyok fejlődése, továbbfejlesztésük közvetlen és távolabbi feladatai című témakört elemezte, *dr. Nagy Antal* pedig társadalmunk ideológiai állapotáról, a szocialista tudatosság és életmód fejlesztésének feladatairól szólt.

Május 22-én délután *dr. Kornidesz Mihály,* az MSZMP KB tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője tartott konzultációs előadást az oktatás és közművelődés helyzetéről, feladatairól és egyetempolitikai kérdésekről.

Szovjet vendégek

Az MSZMP Központi Bizottságának meghívására hazánkban járt szovjet pártmunkásküldöttség május 20-án ellátogatott a József Attila Tudományegyetemre és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolára.

Szergej Scserbakov, az SZKP KB tudományos és közoktatási osztályának helyettes vezetője, *Valerij Ivanov,* az SZKP KB tudományos és közoktatási osztályának instruktora, *Jurij Szuszlov,* Szaratov megye pártbizottságának osztályvezetője és *Igor Szavoljszkij,* az SZKP KB külügyi osztályának munkatársa a tudományegyetemet kereste fel, ahol találkozott *dr. Krajkó Andrással,* az egyetemi pártbizottság titkárával, *Balogh István* gazdasági főigazgatóval, *dr. Bartók Mihály* dékánhelyettessel, *dr. Székely Sándor* tudományos főmunkatárssal, a pártbizottság tagjaival és eszmecserét folytattak a felsőoktatás időszerű kérdéseiről.

Alekszandr Korotkievics, a Belorusz KP Központi Bizottságának tudományos és közoktatási osztályának vezetője, *Karl Ponomarjov,* az Udmurti terület pártbizottságának titkára *Tejmuraz Csikovány*inak, a szovjet nagykövetség első titkárának kíséretében a főiskolán járt, s ott *dr. Moholi Károly* főigazgatóval, *dr. Fehér István*nal, a pártvezetőség titkárával és *Januj János* megbízott KISZ-titkárral találkozott.

VISELKEDÜNK?

Ülök és hallgatózom befelé magamba. Váratlan, csöndes, szinte észrevétlen nyugtalanság diktálja e sorokat. Töprengésre késztető gondolatok. Aki nyitott szemmel jár, az nemcsak néz, lát is. Szeretünk öltözködni. Szeretünk szép ruhákban feszíteni, többnek látszani, mint amennyik vagyunk. Szeretjük a nagyok gondolatait kis átformálással magunkénak vallani. Szeretünk utánozni, bűneinket erényként feltüntetni, társaságban jópofának látszani, központba kerülni elmés mondásainkkal. Az ember minden megnyilvánulásában arra törekszik, hogy természetesnek tűnjön, pedig viselkedik akkor is, amikor erre gondol. Igen, viselkedünk, de hogyan? Nézzünk csak szét egy kicsit a saját portánkon!

Felsőoktatási intézményeinkben tanuló hallgatóink között is szép számmal akadnak olyanok, akik különféle *sznob pózokba* burkolózva tüntetnek a „nemtudommi" ellen, — hogy miért talán ők sem tudják. Sokan úgy gondolják jól áll nekik, vagy csinálni kell valamit, hogy történjen valami. Nem bírnak magukkal, vagy valóban értelmet látnak abban, amit csinálnak? Felháborodottan beszélnek a sznobizmusról, a kispolgári életről, a külvilág olyan megnyilvánulásairól, amivel nem értenek egyet, amit megvetnek, tagadnak. De tisztában vannak ezeknek a fogalmaknak a lényegével? Tudják, hogy a sznob ember nem egyszerűen látszatember, hanem az előkelőket vagy a szellemi élet kiválóságait majmoló, hozzájuk dörgölődző személy, a sznobizmus pedig előkelősködést, nagyképűsködést, úrhatnámságot, nyegleséget jelent? Jó lenne, ha úgy beszélnénk ezekről a fogalmakról, hogy tudjuk is mi van mögötte! Mit fognak csinálni ezek az emberek, ha kikerülnek az egyetem, főiskola falai közül az életbe? Tanárok, orvosok lesznek, a munkahelyeiken felelősek lesznek gyerekek, felnőttek megformálásáért, nem utolsósorban önmagunk viselkedésért.

Hogyan állják meg majd a helyüket a most nagy szavakkal dobálódzó, zárt haveri vagy baráti közösségekben meghúzódó diákok, akik egyszer elmennek innen és a munkahelyeken fel kell mutatni valamit, produkálni kell az itt szerzett elméletből, gyakorlatból? Találnak-e magukhoz hasonló embereket vagy a közösség kizárja majd őket különc magatartásukért? A modoros viselkedést, a különböző álmagatartásformákat talán sokan észre sem veszik magukon, de a közösségek visszajelzései észrevetetik az ilyen viselkedéseket. A természetellenes viselkedés látszik egy fél mozdulaton, egy elejtett szón. De miért kell ez nekünk? Így jobbak leszünk, többet elérhetünk? Nem!

Viselkedünk, viselkedünk; de miért így viselkedünk? Így tanítottak bennünket? Honnan tanulunk meg viselkedni? Szülők, iskola, környezet? De hogyan? Az nem mindegy! Érdemes elgondolkodni. Sokan nem szeretik a viselkedés szót, mert pózolást látnak benne. És akik nem is ismerik ezt a szót? Pontot teszek. De szívesebben tennék kérdő vagy felkiáltójelet. Figyeljük egymást jobban és akkor talán rájövünk hogy kellene vagy hogy nem kellene viselkedni.

MADARÁSZ PIROSKA

Komfortos albérlet

— És a zuhany plusz 50 forint!